

UZASADNIENIE

Wnioskodawca E. U.wniósł o ustanowienie służebności przesyłu na rzecz kaźdoczesnego właściciela urzãdzenia przesyłowego linii energetycznej zlokalizowanej na nieruchomości stanowiącej własność wnioskodawcy, położonej w Obrębie P., miasto P., o numerze ewidencyjnym (...), dla której Sąd Rejonowy w Dzierżonowie Wydział VI Ksiãg Wieczystych prowadzi księgę wieczystã pod numerem KW (...)- według oznaczeń, które znajdują się na mapie sporządzonej przez powołanego przez Sąd biegłego geodetę, a nadto zasądzenie od uczestnika postępowania (...) Spółki Akcyjnej K.na rzecz wnioskodawcy jednorazowej kwoty 13.548 zł tytułem wynagrodzenia za ustanowienie wyżej opisanej służebności przesyłu. Wniósł również o zasądzenie od uczestnika postępowania na jego rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pełnomocnik wnioskodawcy podał, że E. U. jest właścicielem wskazanej w żądaniu wniosku nieruchomości. Przez nieruchomość tę przebiega linia energetyczna należąca do (...) Spółki Akcyjnej w K.. Wskazał, że biorąc pod uwagę koszty oraz brak interesu publicznego w likwidacji w/w linii energetycznej zasadne jest unormowanie stanu prawnego poprzez ustanowienie służebności przesyłu. Zwrócił uwagę, że uczestnik postępowania nie wyraża gotowości do zawarcia stosownej umowy, o czym świadczy brak jakiegokolwiek propozycji zawierającej kwotę odpowiedniego wynagrodzenia. W tym stanie rzeczy zasadne jest ustanowienie służebności przesyłu w trybie art. 305² k.c. Pełnomocnik wnioskodawcy podkreślił, iż żąda ustanowienia służebności obejmującej zarówno powierzchnię zajętą pod słupy energetyczne jak i powierzchnię pod liniami energetycznymi oraz powierzchnię strefy ochronnej. Według obliczeń wnioskodawcy linia wraz ze strefą ochronną zajmuje obszar 566 m kw. Wysokość wynagrodzenia z tytułu ustanowienia służebności wnioskodawca wywodzi z wartości jaką przedstawia nieruchomość skorygowanej o współczynnik korekcyjny uwzględniający stopień uciążliwości ingerujący w przysługujące mu prawo własności.

W odpowiedzi na wniosek uczestnik postępowania (...) S.A. z siedzibą w K., Oddział w W. wniósł o oddalenie wniosku w całości oraz obciążenie wnioskodawcy kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pełnomocnik uczestnika postępowania oświadczył, że nie kwestionuje, że na działce wnioskodawcy (działka nr (...) w miejscowości P.) posadowiony jest jeden słup napowietrznej linii elektroenergetycznej średniego napięcia L-649. Linia została wybudowana przed 1945 rokiem i została przejęta przez uczestnika na podstawie dekretu z dnia 08.03.1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz.U. nr 13, poz. 87 z późn. zm.). Uczestnik był w dobrej wierze w chwili przejęcia urzãdzeń. Domniemanie z art. 7 k.c. wskazuje, że w związku z korzystaniem z urzãdzeń przesyłowych, jest posiadaczem służebności przesyłu w dobrej wierze. Ponadto, na podstawie art. 339 k.c. i art. 341 k.c. domniemywa się, że ten kto faktycznie rzeczą włada jest posiadaczem samoistnym i posiadanie to jest zgodne ze stanem prawnym. Domniemanie to dotyczy posiadania przez poprzedniego posiadacza. Powyższe domniemania są wprawdzie wzruszalne, jednakże ciężar dowodu na okoliczności przeciwnie nie spoczywa na uczestniku, lecz na wnioskodawcy. Uczestnik jest posiadaczem służebności (art. 352 k.c.), a nie posiadaczem nieruchomości w rozumieniu art. 336 k.c. Korzysta w swoim imieniu z trwałego i widocznego urzãdzenia, o którym mowa w art. 292 k.c., posadowionego na nieruchomości wnioskodawcy, w zakresie odpowiadającym treści służebności przesyłu. Posiadanie służebności jest to posiadanie prawa, zupełnie odrębne od posiadania rzeczy (posiadania samoistnego i zależnego). Przepisy o posiadaniu rzeczy stosuje się do posiadania służebności tylko odpowiednio. Jak stwierdził Sąd Najwyższy (uchwała składu 7 Sędziów SN z dnia 09.08.2011 r.- III CZP 10/2011 – OSN 2011/12/129) wykonanie trwałego i widocznego urzãdzenia stanowi funkcję ostrzegawczą dla właściciela nieruchomości, który musi się liczyć z usankcjonowaniem stanu faktycznego przez obciążenie jego nieruchomości służebnością.

Na podstawie art. 292 k.c. w zw. z art. 285 k.c. uczestnik nabył służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu przez zasiedzenie, ponieważ korzysta w dobrej wierze przez czas niezbędny do zasiedzenia, z trwałego i widocznego urzãdzenia zlokalizowanego na nieruchomości wnioskodawcy (wyrok SN z dnia 31.05.2006 r. sygn. IV CSK 149/05- LEX 258681. W wyroku z dnia 25.05.1999 r. (sygn. SK 9/98/OT-ZU 1999 , nr 4, poz. 78)

Trybunał Konstytucyjny uznał art. 292 k.c. za zgodny z Konstytucją, który nie pozbawia właściciela nieruchomości uprawnień do korzystania z niej ani nie wyklucza możliwości rozporządzania nią a także nie narusza istoty własności. Dobra i zła wiara nie dotyczy tylko prawa własności. Dobra i zła wiara może dotyczyć także prawa pozwalającego na korzystanie z nieruchomości. Przez zasiedzenie służebności gruntowej przedsiębiorstwo energetyczne uzyskuje trwałe uprawnienie, bez konieczności wypłacania właścicielowi nieruchomości jakiegokolwiek wynagrodzenia (wyrok SN z 4.10.2006 r.- II CSK 119/06, Monitor Prawniczy 2006/21/1128). Wobec powyższego roszczenie wnioskodawcy o ustanowienie za wynagrodzeniem służebności przesyłu jest bezprzedmiotowe, ponieważ uczestnik nabył już trwałe uprawnienie do korzystania z nieruchomości przez zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

(...) S.A. (obecnie (...) SA.) powstała w maju 2004 roku z połączenia spółek prawa handlowego, stanowiących własność Skarbu Państwa a nie państwowych zakładów energetycznych. (...) S.A. jest następcą prawnym byłego Zakładu (...) S.A., który powstał z przekształcenia byłego przedsiębiorstwa państwowego. Bezsporne jest, że uczestnik postępowania do 1.02.1989 r., będąc zarządcą mienia państwowego, nie wykonywał żadnych praw dla siebie tylko na rzecz Skarbu Państwa(art. 128 k.c.). Nie zmienia to jednak faktu, że korzystanie przez uczestnika postępowania z nieruchomości w sposób odpowiadający treści służebności gruntowej, prowadziło do zasiedzenia tej służebności przez Skarb Państwa (uchwała SN z dnia 22.10.2009 r. -sygn. III CZP 70/09). Powyższy fakt wyklucza dochodzenie jakichkolwiek roszczeń przez aktualnego właściciela nieruchomości. Uczestnik postępowania nie mógł przedstawić Skarbowi Państwa jakichkolwiek własnych uprawnień, jednakże w stosunkach zewnętrznych z osobami trzecimi miał taką pozycję jak posiadacz samoistny. Przejście posiadania nastąpiło w trybie art. 176 §1 k.c. W konsekwencji uczestnik postępowania może zaliczyć okres samoistnego posiadania Skarbu Państwa przed 01.02.1989 r.

Pełnomocnik uczestnika postępowania wskazał, że wnioskodawca wszedł w posiadanie przedmiotowej działki w 2001 roku wraz z istniejącymi obciążeniami, znając stan faktyczny i prawny działki. Istotne w sprawie jest to , że przebieg napowietrznej linii energetycznej w żaden sposób nie ogranicza wnioskodawcy w korzystaniu z nieruchomości zgodnie z jej przeznaczeniem (działka rolna).

Wnioskodawca w żaden sposób nie udowodnił wysokości swojego roszczenia. Linie energetyczne jako inwestycja służąca celom publicznym, są zdarzeniem nieodwracalnym w pewnym przedziale czasu. Określając wysokość wynagrodzenia należy uwzględnić stopień ingerencji uczestnika w treść prawa własności. Przewidywany okres trwałości urządzeń ma również wpływ na wysokość wynagrodzenia, którego wysokość w odległej perspektywie nie powinna przekraczać wartości nieruchomości.

Z ostrożności procesowej uczestnik wskazał, że przyjmując iż ustanowienie służebności przesyłu byłoby konieczne ze względu na korzystanie z urządzeń przesyłowych , pas konieczny do tego celu wynosiłby ok. 100 m². wraz ze słupem wsporczym. Przyjmując przeciętną cenę 1 m² gruntu rolnego na 3 zł/ m² oraz korzystanie przez uczestnika z nieruchomości wnioskodawcy w 50% , wartość wynagrodzenia z tytułu ustanowienia służebności maksymalnie może wynosić 150 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca E. U. jest właścicielem nieruchomości położonej w Obręb P., miasto P., o numerze ewidencyjnym (...), dla której Sąd Rejonowy w Dzierżonowie Wydział VI Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą pod numerem KW (...)-

Dowód:

- wydruk z elektronicznej wyszukiwarki księgi wieczystej o numerze KW (...) – k. 7-14 akt

Wskazaną nieruchomość wnioskodawca zakupił 27 października 1994 roku od A. S..

Dowód:

- wypis z aktu notarialnego z dnia 27.10.2994 r. Repertorium A numer (...) w dokumentach dołączonych do Księgi Wieczystej KW (...)

Na działce wnioskodawcy (działka nr (...) w miejscowości P.) posadowiony jest jeden słup napowietrznej linii elektroenergetycznej średniego napięcia L-649. Linia została wybudowana przed 1945 rokiem i przejęta przez uczestnika na podstawie dekretu z dnia 08.03.1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz.U. nr 13, poz. 87 z późn. zm.). Linia ta od 1963 roku nie była remontowana ani przebudowywana.

(...) S.A. (obecnie (...) SA.) powstała w maju 2004 roku z połączenia spółek prawa handlowego, stanowiących własność Skarbu Państwa. (...) S.A. jest następcą prawnym byłego Zakładu (...) S.A., który powstał z przekształcenia byłego przedsiębiorstwa państwowego w dniu 20.07.1993 r.

Zgodnie z §1 ust.3 Zarządzenia nr 26/ORG/89 Ministra Przemysłu z dnia 16.01.1989 r. powstało nowe przedsiębiorstwo w wyniku podziału Zachodniego Okręgu Energetycznego na bazie Zakładu (...). W skład (...) powstałego na podstawie Zarządzenia 5/(...) Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 22.04.1985 r. wszedł Zakład (...), którego zakres działania ograniczał się do obszaru byłego województwa (...). Kolejne zmiany organizacyjne nie wymagały szczegółowego przekazania majątku, który w całości znajdował się w dyspozycji Skarbu Państwa i przed 1.02.1989 r. stanowił jego własność.

Dowód:

- kserokopia opisu środka trwałego -k.41;
- kserokopia karty obiektu inwentaryzowanego -k.42-44
- kserokopia Zarządzenia nr 26/ORG/89 Ministra Przemysłu z dnia 16.01.1989 r. w sprawie utworzenia przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Zakład (...) w W. -k.45-47;
- kserokopia Zarządzenia Nr 197/Org/93 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 20.07.1993 r. w sprawie podziału przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...) w W. i przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Zakład (...) w W. w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa wraz z załącznikiem -k.48-50;
- kserokopia postanowienia Sądu Rejonowego w Wałbrzychu Wydziału VI Gospodarczego z dnia 1.09.1993 r. sygn. VI Ns rej. (...) -k.52;
- kserokopia wypisu z aktu notarialnego z dnia 20.07.1993 r. Repertorium A (...) – aktu przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w Spółkę Akcyjną -k.72-80;
- kserokopia pisma Zjednoczenia (...) z dnia 25.08.1945 -k.479;
- kserokopia odpisu Zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 19.08.1948 r -k.480-481;
- kserokopia zarządzenia nr 231 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 25.11.1958 r. -k.482-485;
- kserokopia Zarządzenia nr 49 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12.06.1968 r. -k.486-487;
- kserokopia Zarządzenia Ministra Energetyki i Energii Atomowej z dnia 09.06.1976 r. -k.488-491;
- kserokopia pisma Dyrektora przedsiębiorstwa państwowego Zakładów (...) z czerwca 1976 r. -k.492,493;
- kserokopia Zarządzenia nr (...) Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 22.04.1985 r. -k.494 -497;
- kserokopia Zarządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30.12.2988 r. wraz z załącznikiem -k.498-505;

Kupując przedmiotową nieruchomość wnioskodawca wiedział o istnieniu istotnego słupa napowietrznej linii elektroenergetycznej średniego napięcia L-649. Wnioskodawca, a wcześniej A. S. nie zawierali z uczestnikiem ani jego poprzednikami prawnymi umów dotyczących korzystania z nieruchomości w zakresie korzystania z urządzenia przesyłowego i przebiegu linii elektroenergetycznej.

Okoliczność bezsporna

Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego P.działka nr (...)oznaczona jest symbolem 31UM – przeznaczenie podstawowe to usługi motoryzacyjne – stacja obsługi samochodów. Nieruchomość położona jest na obrzeżu miasta P.częściowo w otoczeniu zabudowy mieszkaniowej, usługowej oraz terenów niezabudowanych. Przez działkę niezabudowaną nr (...)przebiega napowietrzna linia energetyczna średniego napięcia 20 kV, L -649. W narożniku działki stoi jeden słup żelbetowy nr (...), na którym powieszona jest napowietrzna linia energetyczna o rozstawie przewodów zewnętrznych 3,00 m. Jest to teren przeznaczony pod zainwestowanie. Słup powoduje wyłączenie gruntu na obszarze 1,3 m², natomiast pas służebności przesyłu o szerokości 9,0 m zajmuje powierzchnię 233 m², co stanowi około 5% całej powierzchni działki nr (...).

Wartość służebności przesyłu na działce nr (...) wynosi 2.880 zł

Dowód:

- pisemna opinia biegłego sądowego w dziedzinie geodezji i szacowania nieruchomości J. Ś. wraz z załącznikami – k. 125-154, 331-336 akt

Pismem z dnia 1września 2011 roku wnioskodawca za pośrednictwem swojego pełnomocnika, skierował do uczestnika postępowania wezwanie „ Do polubownego załatwienia sprawy” o ustanowienie w drodze umowy odpłatnej służebności przesyłu na rzecz (...) S.A. Tytułem wynagrodzenia za ustanowienie służebności zażądał 13.584 zł. Jednocześnie określił 7 dniowy termin do realizacji sformułowanych w piśmie żądań.

Dowód:

- kserokopia pisma pełnomocnika wnioskodawcy do uczestnika postępowania z dnia 1 września 2011roku – k. 18 akt

W piśmie z dnia 29 września 2011 r. uczestnik zarzucił, iż nabył przez zasiedzenie służebność gruntową, odpowiadającą aktualnie treści służebności przesyłu dla spornego obiektu elektroenergetycznego.

Dowód:

- kserokopia pisma uczestnika postępowania do pełnomocnika wnioskodawcy z dnia 29 września 2011 roku – k. 19 akt

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek E. U. o ustanowienie służebności przesyłu za wynagrodzeniem podlega oddaleniu.

Wedle treści przepisu art. 305¹ k.c. nieruchomość można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1 k.c., prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu). Zgodnie natomiast z art. 305² § 2 k.c. jeżeli przedsiębiorca odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu, a jest ona konieczna do korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 k.c., właściciel nieruchomości może żądać odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu.

W świetle cytowanych przepisów, podmiotem, na rzecz którego może być ustanowiona służebność przesyłu, jest zatem wyłącznie przedsiębiorca, a więc osoba fizyczna, osoba prawna i podmiot ustawowy, o którym mowa w art. 33¹ § 1 k.c., prowadzące we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową. Przedmiotem działalności takiego przedsiębiorcy powinna być działalność związana z wykorzystaniem urządzeń przesyłowych. Ustanowienie służebności przesyłu jest możliwe tylko na rzecz takiego przedsiębiorcy, który jest właścicielem urządzeń, służących do doprowadzania lub odprowadzania płynów, pary, gazu, energii elektrycznej oraz innych urządzeń podobnych lub który zamierza wybudować takie urządzenia (art. 49 § 1 k.c.). Oznacza to, że służebność przesyłu może mieć zastosowanie zarówno do takich stanów faktycznych, gdy urządzenia przesyłowe już istnieją, jak również, gdy przedsiębiorca urządzenia te zamierza dopiero wybudować w przyszłości. W przypadku służebności przesyłu nie występuje pojęcie nieruchomości władnącej. Podmiotem, który może ustanowić służebność przesyłu, jest natomiast właściciel (użytkownik wieczysty) nieruchomości, na której urządzenia przesyłowe są lub mają być posadowione (nieruchomości obciążonej), przy czym bez znaczenia jest jego status prawny, może to być osoba fizyczna, prawna, podmiot ustawowy, o którym mowa w art. 33¹ k.c., gdyż ustawa nie wprowadza w tym względzie żadnych ograniczeń (patrz: G. Bieniek, „Urządzenia przesyłowe. Problematyka prawna.”, Warszawa 2008, s. 56; K. A. Dadańska, T. A. Filipiak, A. Kidyba, „Komentarz do art. 305¹ Kodeksu cywilnego”, stan prawny na 01.05.2009r., Lex 2009; red. prof. dr hab. E. Gniewek, „Kodeks cywilny. Komentarz.”, rok wydania 2010, wydawnictwo C.H.Beck, wyd. 4).

Kodeks cywilny nie definiuje jednakże pojęcia „urządzenia”, a zatem definicji tej należy poszukiwać w ustawach szczególnych, w szczególności: w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 roku - Prawo energetyczne (tekst jednolity: Dz. U. z 2006 r., Nr 89, poz. 625 z późn. zm.) oraz w ustawie z dnia 07 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity: Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 z późn. zm.), chociaż podane tam definicje nie wyczerpują pojęcia urządzenia, o którym mowa w art. 49 § 1 k.c., a więc stanowić mogą jedynie wskazówkę interpretacyjną (por: wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 07 listopada 2006 roku, SK 42/05, OTK-A 2006, nr 10, poz. 148). W konsekwencji urządzeniem, o którym mowa w art. 49 § 1 k.c., będzie więc każde urządzenie techniczne, które służy do doprowadzania lub odprowadzania wody, pary, gazu, prądu elektrycznego i innych mediów. Koniecznym jest także zwrócenie uwagi na fakt, iż służebnością przesyłu można obciążyć nieruchomość gruntową, budynkową lub lokalową (art. 46 § 1 k.c. w zw. z art. 49 § 1 k.c.), na której są lub mają być posadowione urządzenia przesyłowe przedsiębiorcy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 1993 roku, I CRN 72/93, M. Prawn. 1993, nr 4, poz. 15; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 1995 r., III CZP 169/94, OSNC 1995, nr 4, poz. 64; zob. także: M. Gabriel, „Status prawny urządzeń przesyłowych w świetle projektu zmiany Kodeksu cywilnego”, Nieruchomości 2008, Nr 4, s. 4 i n.; A. Stępień-Sporek, „Status prawny urządzeń przesyłowych”, M. Prawn. 2008, Nr 14, s. 735). Należy również zaznaczyć, że treścią służebności przesyłu jest korzystanie przez przedsiębiorcę w oznaczonym zakresie z cudzej nieruchomości (nieruchomości obciążonej), w zakresie niezbędnym dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania urządzeń przesyłowych (zob. G. Bieniek, „W sprawie podmiotowych praw rzeczowych w nowym kodeksie cywilnym”, Rej. 2008, nr 2, s. 43). Będzie to oznaczać w praktyce możliwość wejścia przez przedsiębiorcę, któremu przysługuje służebność (a w praktyce jego pracownikom, podwykonawcom), na cudzy grunt obciążony służebnością w celu posadowienia tam urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 k.c., usunięcia awarii, przeprowadzenia konserwacji czy modernizacji urządzeń przesyłowych. W konsekwencji służebność przesyłu będzie, co do zasady, służebnością czynną (patrz: G. Bieniek, „Urządzenia przesyłowe. Problematyka prawna.”, Warszawa 2008, s. 58; K. A. Dadańska, T. A. Filipiak, A. Kidyba, „Komentarz do art. 305¹ Kodeksu cywilnego”, stan prawny na 01.05.2009r., Lex 2009). Wreszcie należy wskazać, iż ustanowienie służebności przesyłu może nastąpić zarówno odpłatnie, jak i nieodpłatnie (tak G. Bieniek, W sprawie podmiotowych praw rzeczowych..., s. 43; tenże, Urządzenia przesyłowe..., s. 58), ponieważ art. 305¹ k.c. tej kwestii nie przesądza. Jeżeli jednak do ustanowienia służebności przesyłu dochodzi w trybie sądowym, jest ona ustanawiana za wynagrodzeniem (art. 305² § 1 i 2 k.c. in fine), chyba że uprawniony zrzekł się wynagrodzenia.

Wskazać w tym miejscu należy, iż służebność przesyłu została wprowadzona ustawą z dnia 30 maja 2008 roku o zmianie ustawy Kodeks Cywilny oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie w dniu 03 sierpnia 2008

roku. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zaprezentowanym między innymi w orzeczeniu z dnia 12.01.2012 r. (IV CSK 183/11, Lexis.pl nr 3968313) istnieje możliwość doliczenia do okresu zasiedzenia przedsiębiorstwa przesyłowego – posiadania Skarbu Państwa przed rokiem 1989 **służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu.**

Przedmiotem niniejszej sprawy było ustanowienie służebności przesyłu na rzecz każdorazowego właściciela urzędzenia przesyłowego linii energetycznej zlokalizowanej na nieruchomości stanowiącej własność wnioskodawcy, położonej w Obręb P., miasto P., o numerze ewidencyjnym (...), dla której Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie Wydział VI Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą pod numerem KW (...). Przy czym uczestnik postępowania (...) S.A. z siedzibą w K., Oddział w W. wniósł o oddalenie wniosku w całości, zarzucając, że do 1.02.1989 r., będąc zarządcą mienia państwowego, nie wykonywał żadnych praw dla siebie tylko na rzecz Skarbu Państwa (art. 128 k.c.), co nie zmienia faktu, że korzystanie przez uczestnika postępowania z nieruchomości w sposób odpowiadający treści służebności gruntowej, prowadziło do zasiedzenia tej służebności przez Skarb Państwa (uchwała SN z dnia 22.10.2009 r. - sygn. III CZP 70/09). Powyższy fakt wyklucza dochodzenie jakichkolwiek roszczeń przez aktualnego właściciela nieruchomości. Uczestnik postępowania nie mógł przedstawić Skarbowi Państwa jakichkolwiek własnych uprawnień, jednakże w stosunkach zewnętrznych z osobami trzecimi miał taką pozycję jak posiadacz samoistny. Przejście posiadania nastąpiło w trybie art. 176 §1 k.c. W konsekwencji uczestnik postępowania może zaliczyć okres samoistnego posiadania Skarbu Państwa przed 01.02.1989 r.

Podmiotem uprawnionym w niniejszej sprawie jest przedsiębiorstwo, którego przedmiotem jest działalność związana z wykorzystaniem urządzeń przesyłowych. Nie ulega przy tym żadnym wątpliwości, że (...) Spółka Akcyjna w K. Oddział w W. jest właścicielem urządzeń służących do doprowadzenia i odprowadzania energii elektrycznej znajdujących się na nieruchomości należącej do wnioskodawcy, czego wnioskodawca nie kwestionował już we wniosku, a który to fakt – zdaniem Sądu został w sposób dostateczny wykazany przez uczestnika na podstawie załączonych dowodów w postaci dokumentów.

Zgodnie z art. 305⁴ kc. do służebności przesyłu stosuje się odpowiednio przepisy o służebnościach gruntowych, a zatem także art. 292 k.c., zgodnie z którym służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie, zgodnie z odpowiednio stosowanymi przepisami o zasiedzeniu nieruchomości, jeżeli polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia (postanowienie SN z 11.12.2008 r., II CSK 314/08). Zgodzić należy się z pełnomocnikiem uczestnika postępowania, że do zasiedzenia służebności gruntowej nie ma zastosowania wymaganie posiadania samoistnego.

W niniejszej sprawie ustalono, iż przedmiotowa Linia została wybudowana przed 1945 rokiem i przejęta przez poprzednika uczestnika na podstawie dekretu z dnia 08.03.1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz.U. nr 13, poz. 87 z późn. zm.). Linia ta od 1963 roku nie była remontowana ani przebudowywana i okoliczność ta nie była kwestionowana przez wnioskodawcę (kserokopia opisu środka trwałego -k.41;

kserokopia karty obiektu inwentaryzowanego -k.42-44). Należy zatem przyjąć, iż już od 01 stycznia 1964 roku na przedmiotowej nieruchomości funkcjonowało w sposób nie zmieniany trwale i widoczne urządzenie przesyłowe. Przed dniem 01 lutego 1989 roku przedsiębiorstwo państwowe wykonywało władztwo, które prowadziło do zasiedzenia służebności gruntowej. Przy czym zgodzić należy się z zaprezentowanym przez uczestnika stanowiskiem, że do 1.02.1989 r., przedsiębiorstwo, będąc zarządcą mienia państwowego, nie wykonywało żadnych praw dla siebie tylko na rzecz Skarbu Państwa (art. 128 k.c.). Nie zmienia to jednak faktu, że korzystanie przez nie z nieruchomości w sposób odpowiadający treści służebności gruntowej, prowadzić mogło do zasiedzenia tej służebności przez Skarb Państwa (uchwała SN z dnia 22.10.2009 r. -sygn. III CZP 70/09). Poprzednik prawny uczestnika postępowania nie mógł przedstawić Skarbowi Państwa jakichkolwiek własnych uprawnień, jednakże w stosunkach zewnętrznych z osobami trzecimi miał taką pozycję jak posiadacz samoistny. Zaliczenie posiadania poprzednika (Skarbu Państwa) jest możliwe, jeżeli podczas biegu zasiedzenia nastąpiło przeniesienie posiadania. Po 01.02.1989 r. nastąpiło przeniesienie posiadania służebności przez Skarb Państwa (przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) w W.) z dniem 20.07.1993 r. na jednoosobową spółkę Skarbu Państwa Zakład (...) Spółkę Akcyjną w W., który korzystał z urządzeń przesyłowych

znajdujących się na nieruchomości wnioskodawcy. W skutek dalszych przekształceń (...) S.A. jest następcą prawnym byłego Zakładu (...) S.A., który powstał z przekształcenia byłego przedsiębiorstwa państwowego.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego przedsiębiorstwo energetyczne, które ingeruje w sferę cudzej własności nieruchomości dla bieżącego utrzymania urządzeń przesyłowych, korzysta z tej nieruchomości w złej wierze. Zatem zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu nastąpiło po upływie 30 -letniego terminu z dniem 01 stycznia 1994 roku, a poprzednik prawny uczestnika postępowania mógł doliczyć posiadanie tej służebności przez Skarb Państwa przed 01.02.1989 r., ponieważ przeniesienie posiadania nastąpiło podczas biegu zasiedzenia (20.07.1993 r.).

Przerwanie biegu zasiedzenia nie nastąpiło, ponieważ przed upływem okresu zasiedzenia ówczesny właściciel nieruchomości nie wystąpił o wynagrodzenie za wykonywanie służebności gruntowej.

Skoro zatem uczestnik postępowania nabył w drodze zasiedzenia służebność gruntową odpowiadającą swoją treścią służebności przesyłu, obecnie wnioskodawca nie może domagać się ustanowienia służebności przesyłu, a co za tym idzie nie może skutecznie domagać się wynagrodzenia za ustanowienie takiej służebności.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w punkcie I sentencji postanowienia.

Według wyrażonej w art. 520 § 1 k.p.c. zasady, każdy uczestnik postępowania nieprocesowego ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie. Jeżeli jednak uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości (art. 520 § 2 zd. 1 k.p.c.). Stosownie natomiast do przepisu art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.), kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu, a więc w tym przypadku przepisu art. 520 § 2 k.p.c. Mając zaś na uwadze, iż w toku postępowania ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie tymczasowo została uiszczona część (po odliczeniu zaliczek wniesionych przez wnioskodawcę) wydatków związanych z wynagrodzeniem biegłego sądowego w łącznej kwocie 842 zł, należało obciążyć nimi wnioskodawcę. W związku z powyższym Sąd orzekł jak w punkcie II i III postanowienia.

ZARZĄDZENIE

1. odnotować;
2. odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem dor. pełn. uczestnika postępowania;
3. kal. 14 dni.

20.10.2014 r.